

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luottoverolain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi ulkomaiseen luotonottoon kohdistuva luottoverolaki. Luottoveroa ei ole kannettu vuoden 1993 puolivälin jälkeen luottoveron väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä annetun lain mukaan. Laki on voimassa kuluvan

vuoden loppuun.

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan vuoden 1996 alusta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1996 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Luottoverolain (48/90) mukaan ulkomailta otetusta luotosta on suoritettava valtiolle luottoveroa 0,5 prosenttia luoton määrästä. Veroa on suoritettava sekä suoraan ulkomaiselta luotonantajalta otetusta että leimaverolain 47 §:ssä tarkoitetun lainausliikettä harjoittavan laitoksen tai kassan ulkomailta välittämästä luotosta. Luottoveroa ei ole suoritettava luotosta, josta on suoritettava leimaveroa.

Ennen lain säätämistä 1,6 prosentin suuruinen leimavero kohdistui lähinnä kotimaiseen pankkiluototukseen. Valuutansäännöstelyn lieventymisen johdosta ulkomainen luotonotto oli 1980-luvun lopussa voimakkaasti kasvanut ja ulkomaisen luotonoton katsottiin muodostaneen leimaverojärjestelmään merkittävän aukon. Luotonoton verotuksen epäyhtenäisyyden arvioitiin ohjaavan ulkomaisen lainarahoituksen käyttämiseen. Etenkin yritykset olivat pystyneet korvaamaan leimaveronalaista pankkiluottoa verottomalla ulkomaisella luotonotolla. Luottoverolain säätämisen tavoitteena oli lieventää luottomuotojen epätasapuolista leimaverokohtelua ja ehkäistä samalla leimaverovapauden ulko-

maiseen luotonottoon kannustavaa vaikutusta.

Ennen yksityishenkilöiden ulkomaista luotonottoa koskevien rajoitusten poistamista vuonna 1991 luottoverolakia sovellettiin yksityishenkilöihin vain silloin kun he olivat kirjanpitovelvollisia tai maatilatalouden harjoittajia. Vuoden 1992 alusta luottoverolain soveltamisala laajennettiin koskemaan kaikkia yksityishenkilöiden ja kuolinpesien ottamia luottoja.

Luottoveron kantamisesta luovuttiin väliaikaisesti vuoden 1993 puolivälistä lailla luottoverolain väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä (903/93). Tavoitteena oli väliaikaisesti alentaa ulkomaisen luotonoton kustannuksia yksityisen sektorin ulkomaisen luotonoton kysynnän vahvistamiseksi. Yksityisen sektorin ulkomaisten luottojen kysynnän vähennyttyä voimakkaasti valuutan tuonnista joutui vastaamaan valtio, jonka ulkomaisen velkojen nostoille asetettu tavoitetaso ylittyi. Luottoveron kantamatta jättämisellä arvioitiin lisäksi olevan myönteisiä vaikutuksia mm. kotimaiseen korkotasoon ja markan ulkoiseen arvoon.

Laki luottoverolain väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä on voimassa joulukuun 31

päivään 1995 saakka. Veron väliaikaisen kantamatta jättämisen perusteena olleet syyt eivät korkotason alenemisesta huolimatta ole kokonaisuudessaan poistuneet. Investointitoiminta ja kotimainen kysyntä eivät ole vielä elpyneet toivotulle tasolle. Luottoveron kantaminen voisi olla omiaan lisäämään luottokorkojen nousupaineita investointitoiminnan lisääntyessä. Luottoveron kantamatta jättämistä puoltavat myös luottoverolakiin alunperinkin liittyneiden neutraalisuushaittojen voimistuminen sekä esiin tulleet uudet soveltamis- ja valvontaongelmat, joiden voidaan arvioida edelleen lisääntyvän rahoitusmarkkinoiden kehittyessä.

Luottoveron laajan pohjan johdosta veron käyttöönotto johti koti- ja ulkomaisten luottojen verotuksellisten erojen lisääntymiseen eräissä yritysrahoituksen muodoissa. Kotimaisessa luotonotossa varsinkin suuremmilla yrityksillä on käytettävissään leimaverottomina rahoitusvaihtoehtoina yritysten keskinäinen luotonanto suoraan tai notariaattilainoina, yritystodistukset sekä joukkolainat. Luottoveroa on sen sijaan suoritettava kaikesta ulkomaisesta luotonotosta. Luottoverolakia säädettäessä laajaa veropohjaa pidettiin välttämättömänä luottoveron välttämisen estämiseksi. Erilaista veropohjaa suurempana neutraalisuusongelmana pidettiin tuolloin ulkomaisen luotonoton jäämistä kokonaan verotuksen ulkopuolella.

Kuluvan vuosikymmenen alussa saadut kokemukset valuuttamääräiseen velanottoon liittyvistä kurssiriskeistä ovat selvästi vähentäneet kotimarkkinoilla toimivien yritysten halukkuutta luotonottoon ulkomailta. Samalla luottoveron merkitys ulkomaisen luotonoton leimaverovapautta tasapainottavana

tekijänä on vähentynyt ja veropohjan epäyhtenäisyys on noussut merkittävämmäksi neutraalisuusongelmaksi. Ulkomaankauppaa käyvät ja kansainvälistyneet yritykset, joille valuuttamääräinen rahoitus on välttämätöntä, ovat lisäksi useissa tapauksissa voineet hyödyntää ulkomailla olevia tai sinne perustettavia yksiköitä toiminnan rahoittamisessa ja vapautua kokonaan luottoveron suorittamisesta.

Edellä esitetyistä syistä luottoverolaki ehdotetaan kumottavaksi. Jos vastaisuudessa veron kohdistaminen ulkomaiseen luotonottoon tulee tarpeelliseksi, tämän toteuttamiseksi tulee vanhan luottoveron käyttöönoton sijasta selvittää kotimaisen ja ulkomaisen luotonoton verotus yhtenäisenä kokonaisuutena.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Luottoverolain voimassaoloaikana veron keskimääräinen vuosittainen tuotto oli noin 150 miljoonaa markkaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i
luottoverolain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 19 päivänä tammi-
kuuta 1990 annettu luottoverolaki (48/90)
siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 199 .

Helsingissä 5 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Alho*

